

keresztül a saját kultúrájuk kifejezése, megtartása; illetve mennyire fontos a helyi, norvég névadáshoz való alkalmazkodás. A vizsgálatból kiderült, hogy a megkérdezetteknek mind a saját kultúrájuk továbbadása, mind az alkalmazkodás fontos. A névadásban az endogám házasságokban hangsúlyosan megjelenik a saját kultúra is, a vegyes házasságokra jellemzőbb a „semlegesebbnek” tekinthető kettős nevek (pl. *Erik Carlos*) vagy a nemzetközileg ismert ószövetségi nevek (pl. *Ishaq ~ Isak*) választása. Ez utóbbiakat azért is tartják előnyösnek, mert mind a keresztény, mint a muzulmán kultúrkörben használatos nevekről van szó. Kitekintésként a szerző kitér a felnőtt migránsok névváltoztatási stratégiáira is, megállapítva, hogy esetükben nagyfokú alkalmazkodás figyelhető meg.

A tanulmánykötetben egyetlen olyan cikket olvashatunk, amely az Európán kívüli egyénnév-használatot érinti. LARS KIRKHUSMO PHARO egy 260 napos ősi közép-amerikai naptárat mutat be, melynek segítségével a szülők, illetve a névadási szertartást irányító személyek nevet, s ezzel sorsot és identitást adtak, választottak az újszülötteknek, illetve a néven keresztül annak az identitását igyekeztek megalapozni, kialakítani, befolyásolni (185–201).

7. A sokszínű, számos szakterület számára értékes adatokat, gondolatébresztő írásokat, jó módszertani felvetéseket tartalmazó tanulmánykötet az interneten a következő címen érhető el: <https://www.journals.uio.no/public/journals/1/images/osla-4-2.pdf>.

SZABÓ T. ANNAMÁRIA
Budapest

A nagybányai nemzetközi névtani konferenciasorozat első két kötetéről*

Numele și numirea. Actele conferinței internaționale de onomastică I. Interferențe multietnice în antroponomie. [Név és elnevezés. A nemzetközi névtani konferencia tanulmányai I. Multietnikus kölcsönhatások a személynévtanban]
Szerkesztő: OLIVIU FELECAN. Editura Mega, Cluj-Napoca, 2011. 651 lap

Name and Naming. Onomastics in Contemporary Public Spaces. Proceedings of the Second International Conference on Onomastics [Név és elnevezés. A második nemzetközi névtani konferencia tanulmányai]
Szerkesztő: OLIVIU FELECAN. Editura Mega – Argonaut, Cluj-Napoca, 2013. 1115 lap

1. A következőkben két nagybányai konferenciakötetet mutatunk be. A 2011 szeptemberében megrendezett első nemzetközi névtani konferenciára 10, a 2013-ban megrendezett másodikra pedig 24 országból érkeztek előadók. A konferenciáknak öt, illetve

---

* A kötetek az interneten is elérhetők: http://onomasticafelecan.ro/iconn1/iconn1_proceedings.php; http://onomasticafelecan.ro/iconn2/iconn2_proceedings.php.

hat hivatalos nyelve volt, s a tanulmányok is e nyelveken jelentek meg: román, francia, angol, német és olasz, illetve a második kötetben még a spanyol is. Az első kötetben vannak az olvasó dolgát megnehezítő tényezők (pl. a román nyelvű címjegyzékben francia címet is találhatunk, az absztraktok és ezek címe, illetve a dolgozatok nyelve néha teljesen különbözik), a második kötetet viszont már letisztult szerkesztési elvek jellemzik. Az első kötetet román nyelvű tartalomjegyzék nyitja (5–7), a zárásában pedig angol és francia nyelven olvashatjuk a dolgozatok címét (645–651). A második kiadvány elején található tartalomjegyzék a forrásnyelvnek megfelelő címekkel mutatja be a kötet tartalmát (5–9), a végén pedig egységesen román, francia és angol nyelvű tartalomjegyzék könnyíti meg a kötetben való tájékozódást (1099–1115). Az olvasók nyelvismeretére való tekintettel a szerkesztő az előszót is három nyelven: angolul, románul és franciául közli mindkét kötetben (11–16). Az anyag gazdagsága miatt természetesen nem áll módunkban minden tanulmányra kitérni, ezért a továbbiakban arra törekszünk, hogy néhány írás kiemelésével felhívjuk a figyelmet a kötetekben fellelhető anyag sokszínűségére, a bemutatott eredmények fontosságára.

2. Az első kötet tartalma rendkívül változatos, felépítésében a konferencia szekcióinak a beosztását követi, azaz három fő tematikai egységet ölel fel: személynevek, helynevek és a név szerepe a társadalomban. A tág fejezetek természetesen további alegységeket alkotnak, így a személynevek sorában keresztnivekről, történeti személynevekről, családnevekről, bece- és ragadványnevekről (a kötetben e két utóbbi névfajtát „nem hagyományos nevek”-ként összefogva), valamint irodalmi nevekről olvashatunk.

A személynévi szekcióban több tanulmány foglalkozik a különféle kultúrák és nyelvek kölcsönhatásának a nevekre gyakorolt hatásával. A keresztnivekről szóló tanulmányok között elsőként MINODORA BARBUL munkáját (13–26) olvashatjuk, amely a Nagybányán 2004–2007 között született gyermekek neveit elemzi. A kutatásból kiderül, hogy a legújabb névadási szokásokat erősen befolyásolják a Romániából kiinduló migráció célországainak, legfőképpen Spanyol- és Olaszországnak a sajátos névadási jellemzői. ANDREEA DUMITRESCU (43–48) a 71%-ban magyar lakosságú Koltón vizsgálta az 1987-től napjainkig születettek keresztniveiben megmutatkozó magyar–román kapcsolatokat. Az elemzés bemutatja a magyarság névadásában felbukkanó román keresztniveket, ugyanakkor nem derül ki, hogy a magyar családnévhez kapcsolódó *Nicolae, Alexandru, Andrei, Bela-Mihai* stb. a valós, élő nyelvben használatos nevek-e, vagy a román nyelvű állami anyakönyvezési szokásra utalnak. ANA-MARIA PRISACARU (89–93) a bukovinai román–német nyelvi kölcsönhatások elemzésével foglalkozik. Az évszázados román–német együttélés eredményeként a két nyelv névanyaga kölcsönösen hatott egymásra. Bár a szerző jelzi a magyar közösség jelenlétét a lengyelek, oroszok és más nemzetiségűek mellett, véleménye szerint ezeket idővel beolvasztotta a román közösség – holott köztudott, hogy a bukovinai székelyeket áttelepítették. DIANA COVACI, illetve OLIVIU FELECAN kötetbeli tanulmánya hiánypótló jellegű, hiszen a cigányság neveinek vizsgálata általában kevés hangsúlyt kap. COVACI a szamoscikói cigányság neveit vizsgálja (27–31), míg FELECAN (57–68) különböző forrásokból és területekről gyűjtött a cigányok által viselt keresztniveket. Megállapítja, hogy a cigány szülők egy része a hagyományos neveket preferálja, míg más szülők célja, hogy minél ritkább neveket adjanak gyerekeiknek.

A történeti személynevekkel foglalkozó szekcióban öt tanulmány kapott helyet. EMIL CASANOVA (101–107) a Valencia területén meghonosodott spanyol, francia, olasz és máltai

személynevekről ír, RALUCA POP-CHENDEA (129–135) pedig a római kori Dacia tartomány területén felbukkanó sírfeliratok alapján tekinti át a személynevek átörökítésének különböző lehetőségeit a következő szempontok alapján: törvényes és házasságon kívül született gyermekek, római polgárjoggal rendelkező és nem rendelkező személyek, rab-szolgák vagy szabadok. Figyelemreméltó GHEORGHE CHIVU aprólékos tanulmánya (115–128) a román irodalom két legkorábbi román nyelvű alkotásának, az ismeretlen erdélyi szerzőtől származó 18. századi *Occisio Gregorii in Moldavia Vodae* (Grigore, moldvai vajda meggyilkolása) című műnek, illetve Ion Budai-Deleanu 19. század elején keletkezett *Țiganiada* („Cigányiász”) című írásának a névadási sajátosságairól.

A családneveket tárgyaló alfejezetben kilenc tanulmány kapott helyet. A katonai fokozatokból eredő román családnevek vizsgálata során INGA DRUȚĂ (155–161) arra a következtetésre jutott, hogy ezek etimológiailag török, magyar, szláv, lengyel és román közsavakból keletkeztek. E közsavak többsége a fokozat megszűnésével vagy átnevezésével elavult, egy részüket csak a családnevek őrizték meg, mások a tolvajnyelvben élnek tovább. VIORICA RĂILEANU méltóságnevekből eredő családneveket tárgyal (203–208). Miután bemutatja az elemzett családnevek alapjául szolgáló köznevek, köztük a románban magyar eredetű *aprod* („aprod”), *ban* („bán”), *pârcălab* („porkoláb”) középkori jelentését és a méltóságokkal járó feladatokat, áttekinti a belőlük keletkezett családneveket és azok viselőinek számát. TEODOR OANCĂ (183–195) az *-escu* végződésű családneveket elemezte. A 17. századtól adathozható névelem lehetséges kialakulási módjai mellett ennek gyakoriságáról is pontos képet rajzol. Kutatása azért is jelentős, mert a craiovai egyetemen meglévő teljes romániai személynévi adatbázis alapján készült.

A nem hagyományos neveket tárgyaló cikkek sorában kapott helyet DALIANA FELECAN (231–250) figyelemreméltó munkája. A nők leírására szolgáló klisészerű, sztereotipizáló nyelvi elemeket tartalmazó korpuszt a média legkülönfélébb csatornáiról gyűjtötte. A szerző tizenkét nem konvencionális közszó előfordulását és a román nyelvi rendszerbe való beépülését vizsgálja. Megállapítja, hogy jelentés szempontjából ezek a fogalmak a női fizikum leírásától a pszichikai sajátosságok – gyakran tréfás – kifejezéséig terjednek. Stílus tekintetében a kevésbé igényes ifjúsági csoportnyelvben jöttek létre, majd gyorsan beépültek a publicisztika nyelvébe, amely a terjedésüket még inkább elősegítette. A dolgozatban vizsgált köznevek tulajdonnévként való tárgyalását a közösségben betöltött funkciója indokolja, vagyis az, hogy – a szerző által idézett IONESCU PÉREZ szavaival – „egy emberi közösség tagjainak az egyedítésére és azonosítására” szolgálnak.

Szociolingvisztikai és – sok vonatkozásban – szociológiai keretben fogant GEORGETA RUS dolgozata (251–262) a francia nyelvben létrejövő ragadványnevekről. A szerző, miután áttekinti a ragadványnevek szerepét, jelentéskörét és élettanát, a Dominique Strauss-Kahn francia politikusra használt ragadványneveket elemzi. Megállapítása szerint az újságírói leleményességgel és iróniával átitatott megnevezések a Strauss-Kahnnal kapcsolatos ügyek legszélesebb körére is kiterjedhetnek, így politikusi mivoltára, az IMF-ben betöltött szerepére vagy az erőszak gyanújába való keveredésre.

ELENA UNGUREANU dolgozata a hivatalos név és a nicknév közötti összefüggésekre mutat rá (269–278). Véleménye szerint a nicknév alkalmazásának indítékai között fontos az egyénileg megválasztott és a külvilág számára közvetített új identitás. A névtípus létrejöttét egyéni jellemzők motiválhatják, mint a hobbi, személyes vágyak stb.

Az írói névadás témájában született 11 dolgozat a terület iránti élénk kutatói érdeklődést mutatja. A szekcióban nemzetközi és román irodalmi vonatkozásokat egyaránt

találhatunk. NICOLETA CÎMPIAN írása (311–316) a Pascal Qiugnard műveiben megmutató sokoldalú névadási technikára hívja fel a figyelmet. ADRIAN OȚOIU (257–269) az ír Flann O’Brien *At Swim-Two-Birds* (Úszikkétmadáron) című művének névadását elemezte, és itt kapott helyet egy, a több nyelven alkotó román regényíró és vallástörténész, Mircea Eliade műveinek névadását elemző munka is GHEORGHE CLODEANU (333–340) tollából.

A helyneveket átfogó, kilenc tanulmányt tartalmazó fejezetet DANIELA BUTNARU írása nyitja (393–398). A szerző a romániai Neamț folyó vízrajzi medencéjének személynévi alapú helyneveit korszakolja az egyes névrétegek megrajzolásával. Röviden kitér továbbá a népi és a hivatalos helynevek közötti különbségekre, jelezve a hivatalos névadási aktus gyakori hátrányát: a régi nevek kiszorítását a nemzeti emlékezetet ébren tartani hivatott nevek alkalmazásával. DOINA FILIMON DOROFTEI (409–422) az erdélyi szász templomokban fellelhető, 15–19. század közötti, latin nyelvű oltár-, harang- és sírfeliratokon vizsgálta a településnevek írásmódját és ezek egyéb megjelenítési formáit (teljes vagy rövidített névalak stb.). A nevek német vagy magyar változata az *-ensis* vagy más latin morféma hozzáadásával könnyen latinizálható, mint azt *Segesvár* példája is mutatja: *Schaessburgensis*, *Segesvariensis*.

A nevek társadalmi szerepét tárgyaló szekció előadásait a szerkesztő három tematikai egységbe rendezte: névelmélet, márkanevek és egyéb nevek. Névelméleti kérdésekkel öt tanulmány foglalkozik. CLAUDIA GABRIELA PISOSCHI a nevek „vándorlásának” kérdését kutatja (515–525). A szerző hangsúlyozza, hogy a személynévek kialakulását és más kultúrákban való megjelenését nyelvi és nem nyelvi tényezők egyaránt elősegítik. A kultúrák kölcsönhatásának markáns mutatója lehet a tulajdonnevek fordíthatóságának kérdésköre is. IOANA VINTILĂ-RĂDULESCU a több lexémából álló hivatalos országnevek fordítását vizsgálta (527–534). Adattárában 149 országnak a román külügyminisztérium hivatalos honlapjáról származó hivatalos neve kapott helyet. Eredményei alapján a szerző olyan fordítási eljárást javasol, amely alkalmazkodik a célnyelvi rendszerhez. A jelenlegi megoldásokkal szemben az elnevezések egységesítését tanácsolja, vagyis az államforma + tulajdonnév szerkezetet (*Regatul Belgia* ’Belga Királyság’, *Statul Israel* ’Izrael Állam’), amelyben a struktúra második alkotóeleme nominativusban, nem pedig genitívusban áll.

A márkanevek kérdéskörében született öt tanulmány között kapott helyet KEGYES ERIKA munkája (545–553) a márkanevek névadási stratégiáinak sikerességéről. A német nyelvű tanulmány egy Borsod megyei korpusz alapján szemlélteti a cég- és márkanevek nyelvi összetételét, valamint az általuk felidézett asszociációkat.

Az egyéb nevek címszóval összefogott tanulmányok sorában kilenc, javarészt kisebb terjedelmű írás kapott helyet; ezek összességében a névelmélet, a személynévtan és az állatnevek kérdéskörét érintik. DANA-LUMINIȚA TELEOACĂ (619–628) a vallásos terminológia névtanra gyakorolt hatását vizsgálja. Elsősorban a főünnepek személynévekben és helynevekben fellelhető nyomait keresi, így a vallásos ünnepek nevét – *Paște* (’Húsvét’), *Crăciun* (’Karácsony’), *Florii* (’Virágvasárnap’), *Ispas* (’Urunk mennybemenetele’), *Rusalii* (’Pünkösöd’) –, illetve a *Sân/Sfânt* (’Szent’) elemet tartalmazó neveket vizsgálja. Közülük leggyakoribb a *Crăciun* és a *Sân/Sfânt*. Mivel mindkettőnek az előfordulása nagymértékben Erdélyre korlátozódik, a háttérükben magyar vonatkozások rejtőzhetnek. Pünkösöd ünnepéhez kapcsolódó nevet a szerző nem azonosított; az Erdélyben sűrűn előforduló *Rozalia* keresztnév lehetséges hozzákapcsolódása alighanem téves névfejtés eredménye.

3. A második kötet kilenc fejezetben közli a tanulmányokat: névelmélet, kereskedelmi nevek, helynevek, intézménynevek, hagyományos személynevek, nem hagyományos személynevek, állatnevek, írói névadás, egyéb nevek.

A kötetet a névelméleti szekció 6 tanulmánya nyitja. ANGELIKA BERGIEN kognitív nyelvészeti megközelítésben vizsgálja a neveket mint kereteket napjaink médiadiskurzusában (19–27). Azt a médiában terjedő jelenséget, hogy összetett főnévi szerkezettel neveznek meg személyeket, helyeket, eseményeket, Barack Obama amerikai elnök különböző megnevezéseivel példázza (pl. *Obama is the new Franklin Roosevelt*). E névkeretek (name frames) gyakran nehézségek elé állítják a befogadót, akinek nyelvi, enciklopédikus és kulturális tudásra van szüksége ahhoz, hogy megértse ezeket az összetett főnévi szerkezeteket.

A kereskedelmi nevek szekcióján belüli 11 tanulmányt névtípusok szerint csoportosíthatjuk: cég- és szállodanevek, pizza-, ásványvíz-, bor- és szőlőfajták nevei. ALINA BUGHEȘIU erdélyi szállodák és szálláshelyek neveit elemzi szociolingvisztikai szempontból, külön figyelmet fordítva a globalizáció névválasztásra gyakorolt hatására (81–90). Azokban a szállodanevekben, amelyek a csoportidentitás szempontjából „beszédeselek” lehetnek, öt nyelvi és szociokulturális hatást különít el: 1. a kisebbségi csoportok nyelve (ezen belül helyezi el a magyar és német neveket); 2. román nevek; 3. latin és görög nevek; 4. angol, francia és olasz nevek; 5. földrajzhoz, mitológiához, zenéhez, irodalomhoz kapcsolódó kulturális nevek. A szerző a bemutatott kategóriákat gazdag példaanyaggal szemlélteti, sajnálatos azonban, hogy a magyar szállodanevek írásmódja nem mindig felel meg a magyar helyesírásnak. SERGEY GORYAEV és OLGA OLSHVANG 30 orosz cég elnevezésének folyamatát vizsgálja (148–156). A személynevet tartalmazó cégnevek hagyományosan a tulajdonos nevét jelenítik meg, ezzel utalva a birtoklás tényére. A szerzők szerint az utóbbi évtizedekben több új névválasztási modell is megfigyelhető: a cégnévben szereplő személynév hagyományos funkciója háttérbe szorul, s inkább az a cél, hogy a cégnévben megjelenő személynév titokzatos legyen, vonja be a befogadót egy nyelvi játékba, asszociációkat ébresszen.

A harmadik szekció 18, helyneveket vizsgáló tanulmányt ölel fel. Nagyobb részük utca- és településnevekkel, illetve egy-egy tanulmány víznevekkel, metróállomások neveivel és más típusú helynevekkel foglalkozik. Az utcanevek jellemzőit kutató előadók széleskörű betekintést nyújtanak különböző országok, városok utcanévkincsébe. OLIVIU FELECAN az első világháború utáni utcanév-változtatások jogi hátterét mutatja be egészen napjainkig, Erdély és a Partium megyeszékhelyeinek, illetve az ezekhez közigazgatásilag tartozó városoknak az utcanévanyagán (318–328). Korpuszát az interneten, térképeken, sajtóanyagokban, tanulmányokban található, valamint terepmunkával gyűjtött utcanevek képezik. A változtatások főbb típusait kolozsvári és máramarosi példákkal szemlélteti. Szinkrón vizsgálatában a többnyelvű közösségek által lakott városok újabb utcanév-változtatásainak jellemzőit mutatja be.

A településnevekkel foglalkozó tanulmányok közé sorolható BÖLCSKEI ANDREA egyházi birtokra utaló mai magyar településnevekkel foglalkozó írása (243–253). A szerző azokat a tényezőket vizsgálja, melyeknek köszönhetően e településnevek napjainkig fennmaradtak. Bemutatja a vizsgált névtípus megjelenésének idő- és térbeli vonatkozásait, illetve kiemeli a településnevekben felfedezhető jellemző morfológiai, szintaktikai és szemantikai szerkezeteket. KISS MAGDOLNA a Körösök vízneveinek funkcionális-szemantikai elemzését végzi el a HOFFMANN-féle helynévelemzési modell alapján. Vizsgálatába bevonja

a Sebes-, a Fekete- és a Fehér-Körös vízneveit, forrásként történeti helynévgyűjtéseket, névtárakat és térképeket használva fel. Tanulmányában a teljes korpuszból (2100 víznév) csak a román vízneveket mutatja be, összefoglalójában azonban kiemeli eddigi kutatási eredményeit, funkcionális-szemantikai jellemzőik alapján összehasonlítva a magyar és a román nyelvű adatokat.

Az intézménynevek szekciójába négy tanulmány tartozik; ebből kettő templomok, illetve monostorok, kettő pedig iskolák neveivel foglalkozik. NICOLAE FELECAN a monostorok hivatalos nevei mellett megvizsgálja azt is, hogy a névhasználók milyen más formában említik ezeket a monostorokat (432–439). Forrásként szótárakat, útikönyveket, térképeket és honlapokat használ fel. TENDAI MANGENA és SAMBULO NDLOVU zimbabwei szatellitiskolák neveit elemzi a többnyelvűség szempontjából. Szatellitiskolának azokat az újonnan alakult közösségekben alapított iskolákat nevezik, melyek szükségszerűen egy anyaiskolához tartoznak. A szerzők röviden bemutatják a zimbabwei iskolák elnevezési hagyományait. A korpusz angol, sona és shangaan (tsonga) nyelvű iskolaneveket tartalmaz, emellett a szerzők külön vizsgálják e két őshonos nyelven elnevezett iskolák neveinek jellegzetességeit. Hangsúlyozzák, hogy az elnevezésekkel a közösségek kifejezhetik saját identitásukat, így ebben a kontextusban az iskolanevek jelként funkcionálhatnak.

A hagyományos személyneveket tárgyaló szekció bizonyult a legnépszerűbbnek: a keresztes- és családnevekkel kapcsolatos szerteágazó problémakörökkel 25 tanulmány foglalkozik. Nagyobb részük keresztesneveket mutat be, nagyjából fele-fele arányban szinkrón, illetve diakrón megközelítésben. A keresztesneveket vizsgáló tanulmányok egyik legkedveltebb témája a különböző névválasztási stratégiák, illetve azok időbeli változásainak bemutatása. HAINDRICH HELGA ANNA a névválasztás és a szülők iskolázottsági foka közötti összefüggéseket vizsgálja meg a Románia északnyugati részén lévő Csanálos falu névadói körében (528–537). Korpusza az 1965–2011 között született gyermekeknek a római katolikus egyház születési anyakönyveiből összegyűjtött keresztesneveit tartalmazza. A szerző vizsgálja a hagyományos és az újító jellegű nevek megoszlását, külön figyelmet fordítva a magyar, a német és a román eredetű nevek helyzetére. KATHARINA LEIBRING esettanulmányában a 2012-ben született Esztella Szilvia Éva Mária svéd hercegnő *Estelle* névvel kapcsolatos véleményeket mutatja be (551–559). A sajtóban fellelhető megnyilatkozásokból indul ki, de azt is vizsgálja, hogy e királyi névadás milyen hatással van a svédországi szülők névválasztására. A statisztikai adatok alapján megállapítja: a hercegnő születése óta gyerekeknek ritkábban adják ezt a nevet, kisállatoknak, házi kedvenceknek viszont gyakrabban.

A családnevekkel foglalkozó tanulmányok körében a diakrón szemléletű vizsgálat kerül előtérbe. SLÍZ MARIANN tanulmánya a forrástípusoknak a történeti személynév-kutatásban betöltött szerepével foglalkozik (700–706). A szerző hangsúlyozza, hogy a formai szempontok alkalmatlanok a családnévség megítélésére. Véleményét különböző forrástípusokból gyűjtött adatok elemzésével támasztja alá. Forrásai: 14. és 16. századi jogi és birtokügyi oklevelek, az 1332–1337-es pápai tizedjegyzék, valamint 16. századi összeírások és számadáskönyvek. Megállapítása szerint a névadatok szerkezete erősen függ attól, hogy milyen forrásból és korból származnak. FARKAS TAMÁS a népnévből keletkezett magyar családnevekkel foglalkozik (504–517). Hangsúlyozza, hogy bár a népnévi eredetűek sorába kevés családnév tartozik, egy jó részük igen gyakorinak számít. A szerző megvizsgálja e névtípus keletkezésének lehetséges motivációs tényezőit is, illetve példákkal

szemléltetve bemutatja a népnévi eredetű családnevek állományának változásait. RUFF CSILLA a Máramaros megyei Felsővisó német eredetű családneveit tanulmányozza történeti források alapján (693–699). A település történetének bemutatása után a nevek írásmódjában végbement változásokat vizsgálja meg. N. FODOR JÁNOS a magyarországi névföldrajzi vizsgálatok lehetőségeire hívja fel a figyelmet (518–527). A Kárpát-medencei családnevek történeti korpusza az 1715-ös és 1720-as népszámlálások adataira támaszkodik; ezek nyújtják a lehető legteljesebb képet a 18. század eleji Magyarország etnikai sokszínűségéről. A forrás ismertetése után a szerző azokat a kutatási területeket mutatja be, amelyek esetében a névföldrajzi vizsgálatok segítséget nyújthatnak: fonetikai, morfológiai, lexikai, névrendszertani, etimológiai vizsgálatok.

A nem hagyományos személyneveket tárgyaló szekcióban tíz előadás hangzott el; túlnyomó többségük az interneten használt nicknevekkel, azok motivációs hátterével, morfológiai, lexikai jellemzőikkel foglalkozik. A szekcióba tartozó előadások egyéb témái: a *nem hagyományos személynevek* terminus meghatározásának lehetőségei; a névtípus fordítási stratégiái és nehézségei; ragadványnév-vizsgálatok. LESZEK SZYMAŃSKI 7456 nicknevet vizsgált meg, a hangsúlyt a nevek morfológiai felépítésének jellemzőire fektetve, ezt a felhasznált karakterek alkalmazásának motivációs vizsgálatával kiegészítve (822–830). A vizsgált nickneveket szerkezeti jellemzőik alapján csoportosítja: random szerkezetek (*assadasd*), egy szavas (*gina*) és több szavas szerkezetek (*power...king*). A karakterek alkalmazásának motivációs vizsgálatán belül három fő szempontot emel ki: nagybetűk, számok és nem alfanumerikus karakterek használata.

Állatnevekkel három tanulmány foglalkozik, ebből kettő EPHRAIM NISSAN és GHILAD ZUCKERMANN közös kutatását mutatja be (842–853, 867–878), egy pedig EPHRAIM NISSAN (854–866) munkáját. A három tanulmányban a kutatók az Abramowitsch-féle Természettudományban (1866) fellelhető olyan állatfajok neveit vizsgálják, melyeket maga a szerző hozott létre. Legjellemzőbb eljárása: bibliai tulajdonnevek átalakításával alkotott új neveket.

Az írói névadás témájához kilenc tanulmány tartozik. A román névkutatók körében különösen erős az érdeklődés e terület iránt: az előadók egy kivételével közülük kerültek ki. Az elhangzott előadások jellemzően az irodalmi művekben fellelhető személynevek stilisztikai értékével, a nevek szimbolikájával, motivációjával, eredetével, név és identitás kapcsolatával foglalkoznak. ADRIANA ISTRĂUAN például Anton Holban román író négy munkájának személyneveit vizsgálja (923–931). Bemutatja a szereplők neve és személyisége közötti összefüggéseket.

A kötetet záró, egyéb nevekkel foglalkozó szekció különböző névtípusokat érintő tanulmányokat tartalmaz. Az előadók az együttesnevekkel, vásárok és fesztiválok, újságok és magazinok, területek és népek neveivel, intézmény- és utcanevvel kapcsolatos sokrétű kérdéseket mutatnak be. PATRICIA ACHIM például mai romániai együttesek nevével foglalkozik (970–979); feltérképezi az együttesnevek kiválasztása során működő mechanizmusokat. A szerző megvizsgálja a nevek szerkezetét, illetve az együttesek által képviselt zenei irányzatok alapján kategorizálja a vizsgált neveket, kiemelve az adott csoportok jellegzetességeit.

4. A két tanulmánykötet szerkezeti felépítésében több hasonlóságot is fölfedezhetünk; ennek magyarázatát egyrészt a szerkesztő személyében, másrészt pedig a sorozattá tétel szándékában találhatjuk. A második kötetnek az elsőhöz képest csaknem

kétszeres terjedelme, a szerzők számának jelentős mértékű növekedése azt jelzi, hogy a nagybányai konferenciasorozat kezd szélesebb körben ismertté válni, és rangot kivívni magának az európai névkutatásban.

HAINDRICH HELGA ANNA
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

TRUNKI PÉTER
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

**OLIVIU FELECAN, Un excurs onomastic în spațiul public românesc
actual [Névtani kirándulás a mai román közösségi térben]**

Editura Mega – Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2013. 206 lap

1. A magyar névtudomány eddig kevésbé követte nyomon a román névtan eredményeit, ezért a jelen könyv új tájékozódási lehetőségeket kínál az érdeklődőknek, bemutatva az utóbbi évtizedek román személy- és intézményneveit. A kiadvány alapvetően szociolingvisztikai szempontokat érvényesít, érzékeltetve, hogy a nevek mennyire érzékenyen reagálnak a gazdasági és társadalmi változásokra. Ezeknek a hozadéka az életfeltételek átalakulása és ezzel együtt a nevek formálódása, idomulása az új miliőhöz.

A könyv FELECAN 2009–2013 között megjelent írásainak egy hányadát foglalja magába két főbb tematikus egység szerint: az első a személynévadás tárgykörét jeleníti meg (14–117), a második pedig az intézményneveket (120–182). A jól áttekinthető szerkezetet egészíti ki a bevezetés (7–12), amelynek angol és francia nyelvű változatát is olvashatjuk (184–194). Két további mutató a FELECAN által hivatkozott szerzők és művek listáját összesíti (195–197), illetve a tárgyszavak jegyzékét tartalmazza (198–202). A román mellett angol (203) és francia nyelvű tartalomjegyzék (205) zárja a kötetet, amely nagy-szerű segítséget nyújt a románul nem tudó olvasóknak.

2.1. Az első tematikus egység a jelenkori személynevek világát mutatja be, a tradíció és az innováció összekapcsolásával. Az itt szereplő öt tanulmány első darabja a Duna, a Kárpátok és a Fekete-tenger által körülhatárolt terület névanyagának történeti áttekintését célozza meg (14–41).

Az ezt követő cikk Máramaros 1987–2007 közötti személyneveit mutatja be (42–62). Alakulásukat nagymértékben befolyásolta a terület északnyugati helyzete, amely lehetőséget biztosított a hagyományőrzésnek, a többnemzetiségű és több felekezethez tartozó lakosság egymás mellett élésének. A tanulmány bemutatja a városi és a falusi népesség személynévhasználatát, elsősorban a román, a magyar és ukrán személynevekre koncentrálna. A máramarosi térséget az újabb idegen nevek erőteljes elterjedése jellemzi; ezek a kölcsönzések elsősorban az újlatin nyelvek hatását tükrözik (olasz, spanyol, francia és részben portugál).